

Datum
2009-09-08

Ärendenummer
511-1010-09

Vic-natur/RegDOS-id:
2014563

Skötselplan för naturreservatet Getaryggarna i Uppvidinge kommun

Innehållsförteckning

BESKRIVNINGSDDEL	3
1 Syftet med reservatet	3
2 Administrativa data	4
3 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning	5
4 Områdets bevarandevärden	5
4.1 Geovetenskapliga värden	5
4.2 Limmiska värden	6
4.3 Biologiska värden	6
4.4 Kulturhistoriska värden	7
4.5 Turism och friluftsliv	7
4.6 Tillgänglighet	7
4.7 Känslighet för slitage och störningar	7
4.8 Anläggningar	7
5 Genomförda inventeringar och dokumentation	7
PLANDEL	8
6 Skötselområden	8
6.1 Bevarandemål för hela området	8
6.2 Generella riktlinjer & åtgärder för hela området	8
6.3 Skötselområden	9
6.3.1 Skötselområde 1: (a-b) Granskog i sluttning (20 ha)	9
6.3.2 Skötselområde 2: Barrblandskog (31 ha)	11
6.3.3 Skötselområde 3: (a-c) Yngre barrblandskog (7 ha)	12
6.3.4 Skötselområde 4: (a-c) Myr (6 ha)	13
6.3.5 Skötselområde 5: Friluftsliv	14
7 Tomtmark och byggnader	15
8 Jakt och fiske	15
9 Bränder, storm	15
10 Barnperspektivet	16
11 Utmärkning	16
12 Dokumentation och uppföljning	16
12.1 Uppföljning av skötselåtgärder	16
12.2 Uppföljning av bevarandemål	17
12.3 Dokumentation och inventeringar	17
13 Sammanfattning och prioritering av skötselåtgärder	17
14 Ansvar för skötsel, dokumentation och uppföljning av skötselåtgärder, bevarandemål och gynnsamt tillstånd	18
15 Revidering av skötselplan	19
BILAGOR	19
a. Skötselplanekarta	19

BESKRIVNINGSDDEL

Getaryggarna är ett starkt kuperat område. De två huvudbranterna går i nordsydlig riktning och de mest branta partierna är vända mot öster. Värdekärnorna är be vuxna med grandominerad barrblandskog med bitvis mycket tall och björk där de äldsta träden uppskattas vara långt över 100 år. I slänterna finns inslag av asp och sälg. Mindre partier av sumpskog och kärr förekommer. Förekommande signalarter är stor revmossa, korallrot, mörk husmossa, garnlav, kattfotslav, skrifflav, koralllav, havstulpanlav, flagellkvastmossa, lunglav, bårdlav, purpurmylia, vedtrappmossa och gulnål. Branten i den södra delen av området är magnifik. Öster om branten finns ett kärr som hyser en fin flora. Här finns orkidéer, tråd-, hirs- och ängsstarr samt en stor förekomst av slätterblomma. Väster om branten ligger en dal i vars botten en blockig vattensamling finns. Ytterligare en rygg kommer i väster i vars kant en ungskog tar vid. I den norra delen av området är terrängen inte lika brant men även där finns en dal med branta sidor. I söder mynnar dalen i Rödmossen. I övrigt är Getryggarna be vuxna med barrskog där tallen utgör en stor del. Mindre partier utgörs av hållmarkstallskog. I nordväst löper ett kärrområde från norr till söder.

Kulturlämning finns i form av en mindre järnspis inuti en före detta koja.

1 Syftet med reservatet

Syftet med naturreservatet Getaryggarna är att bevara och restaurera ett område med barrblandskog där andelen tall är hög och inslaget av löv på vissa ställen är stort.

Skogens utveckling ska i huvudsak formas genom naturliga processer eller med skötselåtgärder som efterliknar dessa. Områdets barrblandskogar med ett stort inslag av tall och lövträd ska bevaras. Skogen ska vara naturskogsartad.

Områdets biologiska mångfald ska bevaras och öka då mängden multnande ved, gamla grova träd, andelen tall och löv samt mängden bränd ved ökar.

Datum
2009-09-08

Ärendenummer
511-1010-09

Inom ramen för detta syfte ska naturreservatet även stödja allmänhetens möjligheter till friluftsliv och naturupplevelser samt ge möjlighet till vetenskaplig forskning.

Syftet är dessutom att vårda vissa kulturhistoriska spår.

2 Administrativa data

Tabell 1. Administrativa data för naturreservatet

Namn:	Getaryggarna
RegDOS-Id:	2014563
Län:	Kronobergs län
Kommun:	Uppvidinge
Församling:	Nottebäck
Läge:	Ca 4km NVN om Norrhult och 15 km VNV om Åseda
Gränser:	Enligt karta, bilaga 1 i beslutet
Areal:	Totalt: 64 ha Land: 64 ha Vatten: 0 ha
Fastigheter och markägarkategori:	<i>Fastigheter</i> Kålshult 3:1 <i>Markägarkategori</i> Sveaskog
Servitut:	Rättigheter: Kraftledning 07-IM1-79/7094.1 Kraftledning 07-IM1-70/3494.1
Sakägare:	Enligt bilaga 3 till beslutet
Förvaltare:	Skogsstyrelsen Kronoberg Östra distrikt
Fastighetskarta:	5F8b-05581 Granshult 5F7b-05571 Harshult
Terrängkarta:	05FNV/534 Åseda
Naturgeografisk region:	13 Sydsvenska höglandets centrala och östra delar
Riksintressenummer:	Mörrumsåns avrinningsområde, Riksintresse vattendrag

Tabell 2. Prioriterade bevarandevärden

Typ	Värde
Markslag	Skog, myr
Naturtyp	Blandbarrskog, hållmarkstallskog, sumpskog, kärr, mosse
Strukturer	Branter, våtmark, multnande ved, gamla träd
Arter	Stor revmossa, korallrot, mörk husmossa, garnlav, kattfotslav, skriftlav, koralllav, havstulpanlav, flagellkvastmossa, lunglav, bårdlav, purpurmylia, vedtrappmossa, gulnål, korallrot, trådstarr, hirsstarr, ängstarr, slätterblomma, linnea, lopplummer
Friluftsliv	Stigar, närhet till vandringsled

Tabell 4. Naturtyper enligt nuvarande förhållanden och enligt bevarandemålen

Naturtyp	Areal enligt nuvarande förhållanden (ha)	Areal enligt bevarandemålen (ha)
Barrskog	52	56
Tallskog		
Granskog		
Barrblandskog		
Barrsumpskog		
Lövblandad barrskog	7	7
Triviallövskog	1	1
Lövsumpskog		
Hygge	4	0
SUMMA	64	64
Produktiv skogsmark	63	63

3 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

En stor del av reservatet är relativt orört vad gäller modernt skogsbruk. På resterande del har det till nyligen bedrivits skogsbruk.

4 Områdets bevarandevärden

4.1 Geovetenskapliga värden

Området är starkt kuperat och präglas av berggrundens former. Topografier av detta slag är ovanligt i Kronobergs län. Berggrunden består av röd till gråröd medelkornig granit. Jordtäcket utgörs i huvudsak av

morän, men mäktigheten är i allmänhet liten och bergets form framträder som hälltor eller ytor med tunt jordtäckte. I den centrala delen av området finns ett parti med mäktigare moräntäckte och på den västra sidan finns en yta där moränen har egenformer, ett så kallat moränbacklandskap. Mindre torvmarker, vilka utgörs av både mosse och kärr, finns i området.

4.2 *Limniska värden*

Reservatet ligger inom riksintresse för vattendrag då det ingår i Mörrumsåns avrinningsområde. Mörrumsån är artrik vad gäller fisk och botten djur samt har betydelse för tillgången på lax och havsöring i Östersjön.

4.3 *Biologiska värden*

Området är starkt kuperat. Detta bidrar med största sannolikhet till en ökad biologisk diversitet eftersom den varierade topografin ger upphov till ett flertal olika biotoper. Skogen i reservatet består av grandominerad barrblandskog med bitvis mycket tall och björk samt mindre partier av hällmarkstallskog, sumpskog och kärr. Även ett inslag av mosse finns. I slänterna finns inslag av asp och sälg. Delar av skogen är långt över 100 år gammal och förekomsten av multnade ved är relativt stor. Kombinationen av gammal orörd skog, branter och våtmarker gör att området har mycket stora naturvärden.

I de två värdefullaste områdena förekommer bland annat signalarterna korallrot *Corallorhiza trifida*, stor revmossa *Bazzania trilobata*, mörk husmossa *Hylocomiastrum umbratum*, garnlav *Alectoria sarmentosa*, kattfotslav *Arthonia leucopellea*, havstulpanlav *Thelotrema lepadinum*, flaggellkvastmossa *Dicranum flagellare*, bårdlav *Nephroma parile*, purpurmylia *Mylia taylorii*, gulnål *Chaenotheca brachypoda* och långfliksmossa *Nowellia curvifolia*. Övriga intressanta arter är skriftlav *Graphis scripta* och koralllav *Sphaerophorus globosus*. Även de två rödlistade arterna lunglav *Lobaria pulmonaria* och vedtrappmossa *Anastrophyllum hellerianum* har hittats.

Kärrområdena hyser en fin flora med bland annat korallrot, tråd-, hirs- och ängsstarr samt en stor förekomst av slätterblomma.

Området är även intressant för fågellivet.

4.4 *Kulturhistoriska värden*

Kulturlämning finns i form av en mindre järnspis inuti en före detta koja.

4.5 *Turism och friluftsliv*

Troligtvis har Getaryggarna i dagsläget relativt få besökare men reservatets starkt kuperade miljö och den gamla orörda skogen är värdefulla ur friluftssynpunkt och ger möjlighet till fina naturupplevelser. Vandringsleden, Vildmarksleden, som går i nära anslutning till reservatet utgör ytterligare en tillgång för friluftslivet. Ett utökat stigsystem i reservatet skulle öka besökarens upplevelser av området.

Ett större antal besökare skulle inte äventyra reservatet naturvärden.

4.6 *Tillgänglighet*

Reservatet nås lättast via avtagsväg västerut från Norrhult, beläget väster om väg 31.

4.7 *Känslighet för slitage och störningar*

I dagsläget är slitaget på reservatet relativt begränsat och det bedöms påverka reservatet och dess organismer endast i liten grad.

4.8 *Anläggningar* Reservatet har inga anläggningar i dagsläget.

5 **Genomförda inventeringar och dokumentation**

Naturvårdsverket, 2004. Skyddsvärda statliga skogar och urskogsartade skogar.

Skogsvårdsstyrelsen, 2003. Nyckelbiotopsinventeringen i Kronobergs län.

Provisoriska översiktliga berggrundskartan Jönköping, 1:250 000, med beskrivning, SGU serie Ba nr 39 och berggrundskartan Kronobergs län, skala 1:250 000, SGU serie K nr 142.

PLANDEL

6 Skötselområden

Hela området är indelat i 5 skötselområden (i vissa fall med tillhörande delområden), vilka utgår från den markanvändning eller skötsel som ska genomföras, se även skötselplanekartan (bilaga a).

6.1 *Bevarandemål för hela området*

Målet för reservatet är att bevara naturvärden som är knutna till skogen och myrområdena. Artdiversiteten samt områdets varierade struktur ska bevaras och öka. Skogen ska vara ljus och öppen. Gamla och grova lövträd och tallar ska gynnas för att öka förutsättningarna för arter knutna till äldre och solexponerade träd. För att gynna den biologiska mångfalden ska det finnas multnande ved i alla nedbrytningsklasser. Den multnande veden ska bland annat bestå av både ligande och stående multnande träd samt vara av varierande grovlek.

Reservatet ska tillsammans med andra områden i sydöstra Sverige ingå i en geografisk koncentration av brandpåverkade områden där brandberoende arter kan fortleva. Brandberoende arter med begränsad spridningsförmåga ska gynnas även på beståndsnivå.

Våtmarkernas tillstånd ska bevaras eller förbättras.

Värdena för friluftslivet ska bevaras eller ökas. För friluftslivet måste det finnas informationstavlor och markerade stigar.

6.2 *Generella riktlinjer & åtgärder för hela området*

Skogen ska i huvudsak formas genom naturliga processer eller av skötselinsatser som efterliknar naturliga processer. För att utveckla områdets blandskogar med mycket tall och lövträd ska skötselåtgärderna bland annat bestå av naturvårdsbränning och röjning av gran. Vid bränning får brandgator anläggas och vid behov förses med mineraljordsträngar. Naturreservatet ska ingå i en kommande bränningsplan för Kronobergs län.

I de flesta skötselområden ska gran aktivt begränsas då den tränger undan tall och löv. Grova tallar och lövträd ska vid behov frihuggas för att gynna arter knutna till solexponerade, grova och gamla träd.

I samtliga skötselområden som är eller kommer att vara trädbärande ska den multnande vedens volym ska uppgå till minst 20 % av den levande vedens volym. Vid behov skapas multnande ved genom exempelvis ringbarkning.

Multnande tall- och lövträdsved får inte föras ut ur reservatet men får vid behov flyttas inom reservatet. Grov ved från områden utanför reservatet får om behov finns placeras på lämpliga platser inom reservatet. Vid kraftiga angrepp av skadeinsekter/svampar kan nyangripna träd avverkas. Träden ska i första hand oskadliggöras med avseende på spridningsrisk och lämnas i reservatet men får vid särskilda skäl forslas ut ur reservatet.

Hela reservatet får betas om intresserad brukare finns. Vissa kulturspår hålls fria från vegetation och upprustas vid behov. För att höja friluftsvärdena samt synliggöra naturvärdena ska stigar hållas öppna och bindas samman.

6.3 Skötselområden

Skötselområdena beskrivna i skötselplanen är:

Typ av skötselområde	Antal delområden	Areal (ha)
1. Granskog i sluttning	2	20
2. Barrblandskog	1	31
3. Yngre barrblandskog	3	7
4. Myr	3	6
5. Friluftsliv		

6.3.1 Skötselområde 1: (a-b) Granskog i sluttning (20 ha)

Beskrivning:

1a

Området utgörs av en nyckelbiotop. Den centrala delen består av en relativt fuktig djup dal omgiven av branta sluttningar. Skogen är till största delen dominerad av gran med undantag för den östra delen som är talldominerad. Inslag av björk finns. I sluttningarna finns inslag

av asp och sälg. De äldsta tallarna är sannolikt mellan 150-200 år men skogens medelålder torde ligga runt 80-100 år. Även gamla grova granar finns.

Vissa delar av området visar spår efter brand. Mycket linnea och lopp-lumner visar på en lång skoglig kontinuerlighet. Flera signalarter av mossor och lavar finns, bland annat vedtrappmossa (NT), långfliksmossa, korallav och havstulpanlav. Mängden multnade ved är riklig.

Ett kulturminne finns i form av en järnspis inuti vad som troligtvis varit en koja.

1b

Området utgörs av en nyckelbiotop och består av två bergsryggar med en mellanliggande djup dal i vilken det finns en blockig vattensamling. Skogen är grandominerad och uppe på berget har den till stora delar torkat. Inslag av björk finns. I slutningarna finns inslag av asp och sälg. Trädåldern ligger runt 100 år. Den östra branten är magnifik och har flera lodytor. Gallring har förekommit i vissa delar men mängden multnade ved börjar nu öka. Flera signalarter av mossor och lavar finns, bland annat mörk husmossa, flagellkvastmossa, garnlav och lunglav (NT).

Bevarandemål:

- Båda områdena visar på en lång skoglig kontinuerlighet och ska i stort sett lämnas orörda för att på sikt få naturskogskaraktär.
- Den multnande vedens volym ska uppgå till minst 20 % av den levande vedens volym och andelen gamla, grova träd ska vara hög.
- De rödlistade arterna ska fortleva och öka i förekomst.
- På ett eller flera lämpliga ställen på åsryggarna bör en utsiktsplats om möjligt anläggas. Även en grillplats bör iordningställas.
- Kulturspår ska bevaras.

Skötselåtgärder:

Fri utveckling ska råda inom skötselområdet. Enstaka träd får dock frihuggas vid behov. Vid dessa åtgärder lämnas fällda träd kvar. För att generera multnande ved får också gran skadas fullständigt eller partiellt genom ringbarkning och skapandet av högstubbar. Kulturspår och eventuella kulturlämningar ska röjas fria från vegetation som riskerar att förorsaka skada samt upprustas vid behov.

Vid iordningställandet av utsikts- och grillplats får biologiskt mindre värdefulla träd fällas vid behov.

6.3.2 Skötselområde 2: Barrblandskog (31 ha)

Beskrivning:

Grandominerad produktionsskog med stort inslag av tall. Vissa områden har även relativt gott om björk. Skogen är runt 80-90 år gammal. I den norra delen, längs med reservatsgränsen, finns mindre områden med ungskog efter slutavverkning. Andelen björk är hög.

Bevarandemål:

- Tall och/eller löv ska dominera (> 80 % av volymen).
- Skogen ska ha naturskogskaraktär.
- Talldominerade områden på fastmark ska vara glesa och solbelysta samt ha gott om blåbärsris i fältskiktet.
- Den multnande vedens volym ska uppgå till minst 20 % av den levande vedens volym och andelen gamla, grova träd ska vara hög.

Skötselåtgärder:

Området bör skötas med naturvårdsbränning. Detta gynnar tall och löv (framförallt björk och asp) samt vissa örter och många hotade insekter. För att trygga tillgången på färsk bränd ved kan det stora området med fördel delas upp i lämpligt antal mindre delområden som bränns under olika år. Tidsintervallet för bränningar beskrivs i den kommande bränningsplanen för Kronobergs län.

För att minska brandintensiteten, minska risken för kronbrand hos tall eller för att förenkla antändning ska metoder enligt bästa tillgängliga kunskap användas, exempelvis toppkapning och/eller uttag av gran. Helst ska dock så mycket virke som möjligt lämnas kvar.

Om det finns särskilt skyddsvärda träd ska dessa skyddas t.ex. genom att brännbart substrat grävs bort runt om dem innan bränningen.

För att öka andelen asp i skogen ska om möjligt aspfrön samlas in och sedan spridas ut över nybrända områden.

Om bränning inte är möjligt ska området skötas med hjälp av skötselinsatser som efterliknar naturliga processer. För att gynna tall och löv ska ung gran röjas bort och skogen hållas gles och ljusöppen. Plockhuggning av gran ska vid behov utföras. Fällda träd lämnas kvar. För att generera multnande ved ska gran skadas fullständigt eller partiellt genom ringbarkning och skapandet av högstubbar.

Särskilt biologiskt värdefulla träd, eller träd med potential att bli värdefulla, ska gynnas genom frihuggning.

De mindre hyggena i norra delen ska röjas på all gran. Fällda träd kan tas ut men målet om mängden multnande ved ska beaktas. Uppkomst av löv och tall ska gynnas. Fördelning mellan löv och tall ska ske genom naturliga successionsprocesser. Eventuell förekomst av asp ska dock gynnas.

6.3.3 Skötselområde 3: (a-c) Yngre barrblandskog (7 ha)

Beskrivning:

Ung (20-35 år) talldominerad barrblandskog med relativt stort inslag av björk.

Bevarandemål:

- Tall och/eller löv ska dominera (> 80 % av antalet träd).
- Skogen ska ha naturskogskaraktär.
- Talldominerade områden på fastmark ska vara glesa och solbelysta samt ha gott om blåbärsris i fältskiktet.

- I ett längre perspektiv ska andelen gamla, grova träd vara hög.
- Den multnande vedens volym ska uppgå till minst 20 % av den levande vedens volym.

Skötselåtgärder:

Området ska skötas med hjälp av skötselinsatser som efterliknar naturliga processer. För att gynna tall och löv ska all gran röjas bort och skogen därefter skötas så att den blir gles och ljusöppen. Fällda träd kan tas ut men målet om mängden multnande ved ska beaktas. För att generera multnande ved ska utvalda träd skadas genom ringbarkning och högstubbar skapas.

Biologiskt särskilt värdefulla träd, eller träd med potential att bli värdefulla, ska gynnas genom frihuggning.

Den norra delen av område 3c kan vid behov användas som brandgata vid naturvårdsbränning i skötselområde 2.

6.3.4 Skötselområde 4: (a-c) Myr (6 ha)

Kärr och mosseområden förekommer på ett flertal ställen inom reservatet. Skötselområdet avser de större sammanhållna partierna.

Beskrivning:

Samtliga områden är under varierande igenväxning.

4a

I nordväst finns ett långsträckt kärrområde längs med den västra reservatsgränsen.

4b

I mitten av reservatet, i den östra delen, finns ett mosseparti (Rödmosse) vilken mynnar från den branta dalgången i nyckelbiotopen.

4c

I sydöst finns ett mycket fuktigt kärr med en rik flora. Bland annat finns korallrot, tråd-, hirs-, och ängsstarr samt slätterblomma.

Bevarandemål:

- De biologiska värdena i mosse- och kärrområdena ska bevaras eller om möjligt öka.
- Områdena ska i huvudsak bevaras öppna, eller vid behov öppnas upp mer.

Skötselåtgärder:

Fri utveckling med undantag från behovsinsatta utglesnings- och röjningsinsatser för att motverka igenväxning. I 4b och c ska röjda buskar och träd föras bort och istället läggas på annat lämpligt ställe i reservatet. I 4a ska fällda träd lämnas kvar.

4c får skötas genom slätter.

Eventuellt förekommande diken får läggas igen.

Eventuell körning med fordon ska ske sparsamt och göras vid tidpunkter väl valda för att minimera risken för körskador.

6.3.5 Skötselområde 5: Friluftsliv

Beskrivning:

Getaryggarna är värdefullt för friluftslivet. På höjderna finns flera platser med vacker utsikt över omgivningarna. Idag utnyttjas området som rekreativområde främst av närboende. I nära anslutning till reservatet finns vandringsleden Vildmarksleden.

Bevarandemål:

- Reservatet ska vara tillgängligt för allmänheten.
- Iordningsställd parkeringsplats ska finnas samt informationsskyltar om reservatet. På skyltarna ska det bland annat finnas information om naturvårdsbränning som skötselform.
- Strövstigar ska finnas.
- En eller flera utsiktsplatser/rastplatser samt minst en grillplats ska finnas på åsryggarna.

Skötselåtgärder:

En parkeringsplats anläggs förslagsvis i nordöstra delen av reservatet i anslutning till den redan existerande skogsbilvägen. Skyltning till parkeringsplatsen ska ske från allmänna vägar.

Informationstavlor ska sättas upp vid parkeringsplatsen samt på andra lämpliga ställen i reservatet.

Stigar ska iordningställas och om möjligt bindas samman. På lämpligt ställe anläggs minst en utsiktsplats/rastplats med grillmöjlighet .

Grov multnande ved, omkullblåsta träd och grenar som försvårar stigarnas framkomlighet och som bedöms vara farliga för besökare ska flyttas till annan plats inom reservatet.

Möjligheten att ändra dragningen av Vildmarksleden, eller eventuellt utöka denna, till att gå igenom reservatet bör undersökas.

7 Tomtmark och byggnader

Inga byggnader finns.

8 Jakt och fiske

Jakt- och fiskerättigheter är utarrenderade. Enligt reservatsföreskrifterna krävs förvaltarens tillstånd för att utfodra vilt och anlägga åtel. Utöver detta föreligger ingen begränsning i jakten.

9 Bränder, storm

Vid händelser som medför att stora mängder träd dör och/eller faller omkull vid t.ex. storm, insektsangrepp, brand eller översvämning gäller följande. All död lövträds- och tallved lämnas i området, men veden får vid behov flyttas till annat skötselområde. Om dessa händelser medför mycket stora mängder ris och toppar får delar av dessa tas ut från reservatet. Eftersom det främsta syftet med naturreservatet inte är att skapa multnande ved av gran (se "Generella riktlinjer och åtgärder", kap 6.2) kan angrepp av insekter som riskerar att medföra skada på grannfastighet åtgärdas genom borttransport, barkning eller mot-

svarande. Stigar och andra anordningar hålls snarast möjligt fria från nedfallna och hängande träd.

Vid brand i skogen får branden begränsas med exempelvis brandgator om branden riskerar att spridas utanför reservatet.

I de områden som enligt skötselplanen avses att naturvårdsbrännas eller där spontant uppkomna bränder ej behöver släckas står reservatsförvaltaren för ansvar och kostnader vad gäller brandbevakning och efterarbete.

10 Barnperspektivet

Skyltar med information om reservatet, stigar, eventuell grillplats, m. m ska vara utformade och tillgängliga för både barn och vuxna.

11 Utmärkning

Reservatsgränsen ska märkas ut enligt Svensk standard (SIS 03 15 22) vilket innebär att gränsmärken målas på träd och på stolpar som slås ned i marken. Gränsmärkena ska placeras så att man kan se från ett märke till nästa. Vid gränsmarkering i skogsmark ska i gränslinjen, med 0,5 m på vardera sidan reservatsgränsen, röjas en tydlig gata. Denna gata får vid behov underhållas av förvaltaren. De träd som avverkas i gränsgatan tillfaller markägaren som också själv får ta vara på dem eller låta dem ligga kvar. Reservatsgräns som sammanfaller med fastighetsgräns ska underhållas som fastighetsgräns på sedvanligt sätt.

12 Dokumentation och uppföljning

12.1 Uppföljning av skötselåtgärder

Förvaltaren ska årligen dokumentera utförda åtgärder genom att:

- ange skötselområde,
- ange åtgärdens syfte,
- ange år och månad för åtgärdens utförande,
- utföra lämplig fotografering t.ex. före och efter åtgärden.

12.2 Uppföljning av bevarandemål

Länsstyrelsen ansvarar för uppföljning av bevarandemålen. Uppföljningen ska ligga till grund för en utvärdering av:

- om syftet med reservatet har uppnåtts,
- om gynnsamt tillstånd har uppnåtts i reservatet,
- om skötselmetoder behöver förändras,
- om en revidering av skötselplanen behövs.

Inventeringarna för uppföljningen följer Naturvårdsverkets naturtypsvisa manualer. I manualerna hänvisas det till naturtypernas typiska arter. Alla manualer var vid tiden för skötselplanens skrivande inte fastställda varför skötselplanens bevarandemål kommer att behöva revideras. Gynnsam bevarandestatus råder när de uppsatta bevarandemålen nåtts.

Särskilt viktig är uppföljning av skogsbeståndets utveckling samt utvecklingen av flora och fauna efter eventuell naturvårdsbränning i skötselområde 2 och 3 (a-c).

12.3 Dokumentation och inventeringar

För att dokumentera utgångsläget och möjliggöra uppföljning av bevarandemålen bör inventering av svamp och insekter genomföras.

13 Sammanfattning och prioritering av skötselåtgärder

Tabell 7 Sammanfattande prioritering av skötselåtgärder

Skötselområde	Åtgärd	Tidpunkt	Prioritet 1-3
1	Skötsel av kulturlämning	Vid behov	2
1	Skapande av multnande ved samt frihuggning av enskilda träd	Vid behov	2
2	Eventuell naturvårdsbränning	2010-2015 och sedan i intervall om 20-30 år	1
2	Röjning och utglesning av gran (om brän-	2010 och	1

Skötsel- område	Åtgärd	Tidpunkt	Prioritet 1-3
	ning ej sker)	sedan vid behov	
2	Öppningsåtgärder runt utvalda träd samt skapande av multnande ved	2010-2015 och sedan vid behov	2
3	Röjning av gran	Vid behov	1
3	Öppningsåtgärder runt utvalda träd	2010-2015 och sedan Vid behov	2
4	Röjning för att hindra igenväxning	2010-2015 och sedan vid behov	1
5	Iordningställande av parkeringsplats	2010-2012	1
5	Iordningställande av stigar	2010-2012	2
5	Iordningställande av utsiktsplatser och grillplats	2010-2012	2
5	Underhåll av stigar, utsiktsplatser och parkering	Vid behov	1
5	Uppsättning av informationstavlor	2010	

Prioritet: 1= Högst, 2= Hög, 3= Lägre

14 Ansvar för skötsel, dokumentation och uppföljning av skötselåtgärder, bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Länsstyrelsen har det övergripande ansvaret för förvaltningen av naturreservat i länet. Länsstyrelsen har i reservatsbeslutet utsett Skogsstyrelsen till förvaltare av reservatet i enlighet med 21 § FO (1998:1252) till miljöbalken. Förvaltaren har därmed ansvaret för att skötseln av reservatet följer fastställd skötselplan. Länsstyrelsen har den operativa tillsynen i naturreservat enligt MB 26 kap. Det innebär att Länsstyrelsen ska övervaka att föreskrifter, dispenser och tillstånd följs.

I första hand ska fastighetsägaren erbjudas att utföra de skötselåtgärder som framgår av fastställd skötselplan under förutsättning att det sker i samråd med förvaltaren. Om fastighetsägaren inte själv vill eller inte har möjlighet att utföra åtgärderna är det förvaltaren som an-

svarar för att skötselåtgärder enligt fastställd skötselplan utförs. Virke eller avverkningsrester som genereras av naturvårdande skötselåtgärder, och som inte av naturvårdsskäl bör lämnas på platsen, får tillvaratas av markägaren. Vad som gäller för respektive skötselområde anges i skötselplanen.

Förvaltaren ansvarar för dokumentation och uppföljning av skötselåtgärder. Länsstyrelsen har det övergripande ansvaret för uppföljning och utvärdering av syften, bevarandemål och gynnsam bevarandestatus.

15 Revidering av skötselplan

En översyn av skötselplanen bör göras inom 10 år för att bedöma behovet av en revidering av planen. Revideringen berör i första hand riktlinjer, åtgärder och uppföljningsbara bevarandemål.

BILAGOR

a. Skötselplanekarta

Bilaga a

LÄNSSTYRELSEN
I K R O N O B E R G S L Ä N

Karta till skötselplan för naturreservatet
Getaryggarna i Uppvidinge kommun
Dnr 511-1010-09 2009-09-08

